

Llengua i Literatura Catalana i Espanyola i la seva Didàctica

2014/2015

Codi: 42094

Crèdits: 27

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4310486 Màster Universitari en Formació de professorat d'educació secundària obligatòria i batxillerat, formació professional i ensenyament d'idiomes	OT	0	A

Professor de contacte

Nom: Ana Maria Margallo Gonzalez

Correu electrònic: AnaMaria.Margallo@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Jaume Aulet Amela

Anna Cros Alavedra

Amparo Tusón Valls

Montserrat Vilà Santasusana

Lourdes Aguilar Cuevas

Francisca Montiel Rayo

Cecilio Garriga Escribano

Carmen Duran Rivas

Anna Bartra Murillo

Oriol Pallarés Monge

Maria Neus Real Mercadal

Prerequisits

No es contemplen.

Objectius

Es considera que els estudiants del Màster Universitari en Formació de Professorat de Secundària (Mòdul específic de Llengua i Literatura Catalana) tenen una formació lingüística en llengua catalana de nivell de grau universitari. En funció d'aquesta premissa i tenint en compte els continguts i els objectius del "Bloc genèric" del Màster i els continguts i els objectius dels "Complements de formació de llengua catalana" del "Bloc específic", considerem que els objectius formatius de l'assignatura "Llengua i literatura catalana i la seva didàctica" es poden formular com a la capacitat dels estudiants per a:

- L'anàlisi crítica del desenvolupament de la docència de la llengua catalana i de les bones practiques
- La implementació de propostes docents innovadores en l'àmbit de la didàctica de la llengua catalana
- La identificació dels problemes relatius a l'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua catalana i el plantejament de solucions alternatives

- La implementació de metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives, i el disseny i l'avaluació de projectes d'investigació, innovació i avaluació en l'àmbit de la didàctica de la llengua catalana.
- La transformació dels currículums en programes d'activitats i de treball
- La selecció i elaboració de materials educatius en l'àmbit de la didàctica de la llengua catalana
- El foment de contextos que facilitin l'aprenentatge i en què es valorin les aportacions dels alumnes.
- La integració de la formació en comunicació audiovisual i multimèdia en els processos d'ensenyament i aprenentatge de la llengua catalana.
- La implementació d'estratègies i tècniques d'avaluació i el tractament de l'avaluació com a un instrument de regulació i d'estímul per a l'esforç.

Igualment, es considera que els estudiants del Màster tenen formació en l'àmbit de la llengua i la literatura espanyola. Es tracta, doncs, d'ampliar i actualitzar els seus coneixements tenint en compte les necessitats de la seva futura tasca com a docents de l'àmbit d'aquesta matèria en l'Ensenyament Secundari Obligatori.

Objectius:

- Conèixer i aplicar propostes innovadores en l'àmbit de l'ensenyament de la literatura i del comentari literari de textos de diferents èpoques i gèneres. Analitzar críticament el lloc que ocupa el comentari de textos literaris en la educació secundària obligatòria i en el batxillerat.

- Conèixer i aplicar propostes innovadores en l'àmbit de l'ensenyament de la llengua i del comentari lingüístic de textos orals i escrits. Analitzar críticament el lloc que ocupa el comentari lingüístic de textos en la educació secundària obligatòria i en el batxillerat.

- Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de la llengua i la literatura i del comentari de textos i plantejar-ne alternatives i solucions.

- Conèixer els enfocaments actuals del tractament del multilingüisme des d'una perspectiva lingüística i cultural i reflexionar sobre el contacte de llengües a Catalunya així com sobre el seu tractament en l'ensenyament de la llengua i la literatura.

- Conèixer i aplicar de forma innovadora i crítica els instruments que avui en dia ofereixen les TIC per a l'ensenyament de la llengua i la literatura catalana i espanyola.

Competències

- Adquirir estratègies per a estimular l'esforç de l'estudiant i promoure la seva capacitat per a aprendre per sí mateixos i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament-aprenentatge en les matèries pròpies de la especialització cursada.
- Comunicar-se de manera efectiva, tant de manera verbal com no verbal.
- Concretar el currículum que es vagi a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva del mateix, desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat dels estudiants.
- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a la especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics al voltant als processos d'ensenyament-aprenentatge respectius.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per a fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.

- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribueixin a fer del centre un lloc de participació i cultura en el entorn on estigui ubicat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació dels estudiants de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, investigació i innovació dels processos d'ensenyament-aprenentatge.
- Fer un ús eficaç i integrat de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la investigació.
- Interpretar les diferents necessitats educatives dels alumnes amb la finalitat de proposar les accions educatives més adequades.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels estudiants així com la orientació dels mateixos tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge necessàries per a poder realitzar una formació contínua tant en els continguts i la didàctica de l'especialitat, com en els aspectes generals de la funció docent.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament-aprenentatge en les matèries pròpies de la especialització cursada.
2. Comunicar-se de forma efectiva, tant verbal com no verbalment.
3. Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per a fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.
4. Crear un clima que faciliti la interacció i valori les aportacions dels estudiants per a fomentar l'aprenentatge del Català i de l'Espanyol a l'aula.
5. Demostrar que coneix contextos i situacions en que s'utilitza i aplica el Català i l'Espanyol a l'ensenyament secundari, subratllen el seu caràcter funcional.
6. Demostrar que coneix el valor formatiu i cultural del Català i del Espanyol i dels continguts d'aquesta disciplina que s'imparteixen en l'Educació Secundària Obligatòria i en el Batxillerat, i integrar aquests continguts en el marc de la ciència i de la cultura.
7. Demostrar que coneix els currículums de Català i d'Espanyol de la ESO i del Batxillerat.
8. Demostrar que coneix i que sap aplicar propostes docents innovadores a l'àmbit del Català i de l'Espanyol.
9. Demostrar que coneix la història i els desenvolupaments recents del Català i del Espanyol, i les seves perspectives, per a transmetre una visió dinàmica de la mateixa.
10. Demostrar que es coneix els desenvolupaments teórico-pràctics de l'ensenyament i l'aprenentatge del català i del espanyol.
11. Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.
12. Entendre l'avaluació com un instrument de regulació i d'estímul a l'esforç, i conèixer i desenvolupar estratègies i tècniques per a l'avaluació de l'aprenentatge del Català i del Espanyol.
13. Generar propostes innovadores i competitives a l'activitat professional i a la investigació.
14. Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge del Català i de l'Espanyol i plantejar possibles alternatives i solucions.
15. Interpretar les diferents necessitats educatives dels alumnes amb la finalitat de proposar les accions educatives més adequades.
16. Posseir les habilitats d'aprenentatges necessàries per a poder realitzar una formació contínua tant en els continguts i la didàctica de la Llengua i la Literatura Catalana i Espanyola, com en els aspectes generals de la funció docent.
17. Seleccionar, utilitzar i elaborar materials per a l'ensenyament del Català i del Espanyol.
18. Transformar els currículums de Català i d'Espanyol en seqüències d'activitats d'aprenentatge i programes de treball.
19. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació e integrar-les en el procés d'ensenyament-aprenentatge del Català i del Espanyol.

Continguts

Mòdul específic

I. Innovació docent i recerca educativa (6 cr)

Planificació curricular (3cr)

- El currículum per competències i l'ensenyament de llengües en contextos multilingües i multiculturals.
- El currículum oficial de l'educació secundària obligatòria: L'àmbit de llengües.
- El tractament integrat de llengües: els enfocaments plurals de l'ensenyament de llengües i la seva relació amb el dels continguts disciplinaris de les àrees no lingüístiques.
- Eines per als acords de claustre: Projecte lingüístic de centre i el Pla de lectura de centre.
- Les noves tecnologies com a eines facilitadores de la comunicació i la interacció.

Seqüències didàctiques i avaluació (3cr)

- Seqüències didàctiques per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües i literatures: fonaments teòrics i criteris per a la seva implementació a les aules
- El disseny de Seqüències didàctiques de llengua i literatura
- L'observació a l'aula com a instrument per a la reflexió i autoformació del professorat.
- L'avaluació a l'àrea de llengua i literatura: objectius, fonaments, funcions.
- L'avaluació dels processos d'aprenentatge lingüístic i literari: instruments.

II. Ensenyament i aprenentatge de la llengua i la literatura (9 cr)

Ensenyament i aprenentatge de la literatura (2cr)

- L'evolució de l'ensenyament literari. La funció atribuïda a l'ensenyament literari, la composició del corpus d'obres i les activitats escolars al llarg del temps.
- L'evolució de la competència literària dels aprenents.
- Els eixos de l'educació literària. L'accés al text. L'aprenentatge del funcionament literari. La interpretació cultural. Les relacions entre textos i sistemes ficticials.
- La producció literària i ficticial específica per a adolescents.

Ensenyament i aprenentatge de la lectura (2cr)

- L'evolució de la concepció de la lectura i de les seves formes d'ensenyament.
- El desenvolupament de la competència lectora. La lectura com a sistema interpretatiu. Els processos lectors i els coneixements implicats.
- L'ensenyament de la comprensió lectora. Les practiques escolars de lectura. La lectura de textos expositius. La lectura de textos multimodals i d'hipertextos.
- La formació d'hàbits de lectura

Ensenyament i aprenentatge de la gramàtica (2cr)

- Ús de les llengües i activitat metalingüística
- Els conceptes gramaticals dels alumnes. Gramàtica i plurilingüisme
- La transposició didàctica: els continguts de l'ensenyament de la gramàtica
- L'ensenyament i aprenentatge de la reflexió gramatical i l'ús de les llengües
- Programació i metodologia de l'ensenyament de la gramàtica.

Ensenyament i aprenentatge de l'escriptura (2cr)

- Concepcions sobre l'escriptura. Caracterització de la llengua escrita.
- L'escriptura com a activitat social i situada. Gèneres discursius i sabers implicats en el domini de l'escriptura.
- Criteris generals per a la programació de l'ensenyament de la composició escrita.
- El paper de l'ortografia en la composició escrita. La planificació de l'ensenyament de la composició escrita.

- L'avaluació de i en l'aprenentatge de la composició escrita.

Ensenyament i aprenentatge de la llengua oral (1cr)

- L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua oral formal
- Els gèneres discursius orals formals (monològics i dialògics).
- El treball a partir de seqüències didàctiques.
- L'avaluació de la llengua oral

III. Complementos de formació en castellà (6 cr)

1.1. ASPECTES LITERARIS:

- La constitució dels cànons literaris en relació a l'ensenyament.
- Literatura catalana, literatura espanyola i literatura universal.
- Selecció i comentari de textos literaris.
- Les lectures en l'ESO i al Batxillerat. Una via per a l'anàlisi literària.
- Les transformacions de les obres: traduccions, adaptacions juvenils a altres gèneres i codis.
- Oralització i dramatització de textos literaris.

1.2. ASPECTES LINGÜÍSTICS:

- Models teòrics lingüístics que fonamenten les opcions curriculars de l'ensenyament de la llengua.
- Competència gramatical, competència comunicativa, competència instrumental: reflexions per a l'aula de Secundària.
- La pragmàtica i l'anàlisi del discurs en l'anàlisi de les situacions comunicatives de l'aula.
- Coneixements gramaticals i reflexió sobre els usos lingüístico-discursius i el sistema lingüístic.
- El tractament de la variació lingüística.
- Usos lingüístics en contextos acadèmics: usos orals, escrits i iconoverbals; norma, correcció i adequació.
- Selecció i comentari de textos. Focalització en aspectes lingüístics del text segons els paràmetres contextuals que el situen culturalment, social i temporal.
- Anàlisi crítica de la diversitat metodològica i terminològica i reflexions per a un tractament uniforme.

1.3. EL MULTILINGÜISME A CATALUNYA:

- Tipologia lingüística.
- Anàlisi contrastiva dels sistemes lingüístics.
- Enfocaments teòrics i anàlisi de casos sobre la realitat antropològica, sociocultural i sociolingüística.
- Usos lingüístics en contextos acadèmics: usos orals, escrits i iconoverbals; norma, correcció i adequació.
- Selecció i comentari de textos: focalització en aspectes lingüístics del text, segons els paràmetres contextuals que el situen culturalment, social i temporal.
- Anàlisi crítica de la diversitat metodològica i terminològica i reflexions per a un tractament uniforme.

- La realitat sociolingüística a Catalunya. La legislació lingüística.

1.4. LES TIC APLICADES A LA ENSENYAMENT DE LA LLENGUA I LA LITERATURA ESPANYOLA:

- Les tecnologies de la informació i la comunicació i la seva aplicació a l'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua i la literatura espanyola.

IV. Complementos de formació en català (6 cr.)

ASPECTES LITERARIS

- La importància de la literatura en el món contemporani.
- La constitució de cànons literaris en relació a l'ensenyament.
- Les lectures a l'ESO i al Batxillerat. Una via per a l'anàlisi literària
- Els lligams entre literatura nacional i literatura universal.
- Les transformacions de les obres: traduccions, adaptacions juvenils, adaptacions a d'altres gèneres o codis.
- Aspectes de retòrica, declamació i oratòria aplicats a la pràctica professional docent. La pràctica de l'escriptura literària i la seva relació amb l'ensenyament.

ASPECTES LINGÜÍSTICS

- Models teòrics lingüístics que fonamenten les opcions curriculars de l'ensenyament de la llengua.
- La pragmàtica i l'anàlisi del discurs en l'estudi de les situacions comunicatives a l'aula.
- Coneixements gramaticals i reflexió sobre els usos lingüístics i discursius en relació al sistema lingüístic.
- Usos lingüístics en contextos acadèmics: domini oral i escrit de la llengua; norma, correcció i adequació.
- Observació i anàlisi de comentaris de text en funció dels seus contextos i dels paràmetres discursius de la seva producció. Lectura compartida de textos i construcció de les representacions de cada lector.
- Tècniques i metodologies del treball científic. les noves tecnologies aplicades a les humanitats.

EI MULTILINGÜISME ALS PAÏSOS CATALANS

- Tipologia lingüística.
- Anàlisi contrastiva dels sistemes lingüístics.
- Enfocaments teòrics i anàlisi de casos sobre la realitat antropològica, sociocultural i sociolingüística.
- La realitat sociolingüística als Països Catalans. La legislació lingüística.

Metodologia

Tipus: Presencial i dirigida

Magistral/expositiva. Anàlisi de casos i presentació d'exemples. Comentari de textos. Anàlisi i discussió de propostes didàctiques.

Tipus: Supervisades

Tutories col·lectives i individuals.

Tipus: Autònomes

Estudi personal. Lectures i treball sobre les lectures. Activitats pràctiques i propostes didàctiques (individuals i en grup).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial i dirigida	175,5	7,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Tipus: Supervisades			
Supervisades	175,5	7,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Tipus: Autònomes			
Autònomes	324	12,96	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Avaluació

L'assistència a les classes és obligatòria. L'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de les sessions completes de cada un dels professors que intervénen al Mòdul. En cas contrari es considerarà "no presentat".

Per aprovar el mòdul Llengua i Literatura catalana i espanyola i la seva didàctica cal haver aprovat cada un dels Blocs de continguts i cada una de les temàtiques que els configuren i que es cursaran de forma independent.

El detall de l'avaluació de cada temàtica es proporcionarà amb el programa a l'inici de curs.

L'avaluació sumativa de cada una de les temàtiques de cada bloc inclou activitats en grup i activitats individuals. Per poder fer mitjana s'ha de treure com a mínim un 4 de cada una de les activitats previstes per a ser avaluades i que el professorat indicarà prèviament.

Al llarg de la part del mòdul que cada professor/a imparteix, es poden demanar tasques complementàries sense haver de ser considerades necessàriament tasques d'avaluació, però sí de lliurament obligatori.

El lliurament de treballs es realitzarà prioritàriament per la via del campus virtual. Es podran habilitar altres vies de lliurament, previ acord amb el professorat, informades via presencial a la classe i via campus virtual. No s'acceptaran treballs lliurats per vies no acordades amb el professor/a ni tampoc els treballs amb formats incorrectes, que no incloguin el nom dels autors i la temàtica a la que fan referència o que s'enviïn fora de termini.

Els treballs i els exàmens es retornaran revisats pel professor/a com a màxim 1 mes després del seu lliurament o realització.

D'acord a la normativa UAB, el plagi o còpia d'algun treball es penalitzarà amb un 0 com a qualificació, perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0).

Si durant la realització d'un treball individual a classe, el professor/a considera que un estudiant està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat pel professorat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació.

La qualificació final del mòdul Llengua i Literatura catalana i espanyola i la seva didàctica tindrà en compte:

- a) Haver aprovat tots els blocs de continguts cursats de forma independent
- b) El compliment dels criteris d'assistència
- c) El lliurament de les tasques proposades en el termini indicat
- d) L'absència de plagi d'acord amb les indicacions esmentades en els punts anteriors

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació d'Ensenyament i aprenentatge de la llengüa i la literatura	33%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Avaluació d'Innovació docent i recerca educativa	22%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19
Avaluació de Complementes de formació en català i castellà	45%	0	0	1, 3, 4, 6, 9, 11, 16, 17, 19

Bibliografia

Bibliografia de Innovació docent i Ensenyament i aprenentatge de la llengua i la literatura

ADELL, P. (2009) La correcció i l'avaluació dels escrits segons la veu del professorat. *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, 47 : 73-84

BRONCKART, J.P.; PLAZAOLA, I (2000) La transposició didàctica. Història i perspectives d'una problemàtica fundacional. A Camps, A.; Ferrer, M. (coord.) *Gramàtica a l'Aula*. Barcelona: Graó. (39-63)

CAMPS, A (1998) L'ensenyament de la gramàtica. A Camps, A. i T.Colomer (coord.) *L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua i la literatura en l'educació secundària*. Barcelona: ICE / Horsori (105-126)

CAMPS, A. (1994): "Projectes de llengua entre la teoria i la pràctica", *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, 2, 7-20.

CAMPS, A. (comp.) (2003) *Seqüències didàctiques per aprendre a escriure*. Barcelona: Graó

CAMPS, A. (coord) (2005) *Bases per a l'ensenyament de la gramàtica*. Barcelona: Graó.

CAMPS, A. i T.COLOMER (coord.) (1998) *L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua i la literatura en l'educació secundària*. Barcelona: ICE / Horsori (105-126)

CAMPS, A.; COLOMER, T. (1991). *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre*. Barcelona: Edicions 62.

CAMPS, A.; F.ZAYAS (coord.) *Seqüències didàctiques per aprendre gramàtica*. Barcelona: Graó.

CHAROLLES, M. and B. COMBETTES (2004). De la frase al discurs: ruptura i continuïtat. *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, 33: 79-105.

CHARTIER, A.M. (2004): Enseñar a leer y escribir. Una aproximación histórica. México:Fondo de Cultura Económica.

COLOMER, T. (2006): Andar entre libros. La lectura literaria en la escuela. México:Fondo de Cultura Económica. 2ed.

COLOMER, T. (coord) (2008): Lectures adolescents. Barcelona: Graó.

Consell Assessor de la llengua a l'escola (2007): "El Projecte Lingüístic de Centre" a Conclusions de la comissió del projecte lingüístic de centre (pdf que es pot descarregar a:

http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Documents/ARXIUS/consell-comissio_projecte.pdf

DABÈNE, L. (1992) El desarrollo de la conciencia metalingüística: un objetivo común para la enseñanza. De la lengua materna y de las lenguas extranjeras. *Repères*, 6

Direcció general de l'Educació Bàsica i el Bartsillerat: Currículum i Organització.

<http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/index.php> (pàgina on es troben tots els documents oficials i el del desplegament del currículum)

FERRER, M. (2001) Libros de texto y ciencias del lenguaje. Cómo incorporan los libros de texto el resultado de las investigaciones. A Camps, A.(coord.) *El aula como espacio de investigación y rflexión*. Barcelona: Graó. (209-223)

FERRER,M.; ZAYAS,F. (1995) Diversitat discursiva i planificació de continguts. *Articles*, 4, 1995, 17-28.

GUASCH, O. (2004) Hablar para escribir. A AA.VV. *La composición escrita (de 3 a 16 años)*. Barcelona: Graó. (39-44).

GUASCH, O. (2004) Escribir en una segunda lengua: un doble reto. *Textos de Didáctica de la Lengua y laLiteratura*, 37, 76-88, 2004

Las bibliotecas escolares en España. Análisis y recomendaciones. Madrid:Fundación Germán Sánchez Ruipérez-IDEA, 2005.

LERNER, D. (2001): Leer y escribir en la escuela: lo real, lo posible y lo necesario. México:Fondo de Cultura Económica

MEEK, M. (2004): En torno a la cultura escrita. México:Fondo de Cultura Económica.

MILIAN GUBERN, M. (2000) Materials per a la formació dels ensenyants. A Camps, A.; Ferrer, M. (coord.) *Gramàtica a l'Aula*. Barcelona: Graó. (77-95)

MILIAN GUBERN, M. (2005). Parlar per fer gramàtica. *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, 37: 11-30.

MILIAN, M. (2009) Parlem d'ortografia: què és, com s'aprèn i com s'ensenya. *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, 48

MILIAN,M. (1993) Las actividades de escritura en las áreas curriculares no lingüísticas. *Aula*,14, 34-39.

MILLÁN, J.A. (coord.) (2008): *La lectura en España. Informe 2008*. Madrid:Federación de Gremios de Editores de España.

MORENO, V. (2004): *Lectores competentes*. Madrid: Anaya.

NOGUEROL, A. i altres (2005): "Ensenyar i aprendre llengua i comunicació en una societat multilingüe i multicultural", en les Conclusions del Debat Curricular (pdf que es pot descarregar a http://xtec.net/e13_debatcurricular/docs/1.llenguatge.pdf)

NOGUEROL, A. (2009): "Cap a una nova visió de la programació escolar" a Guix (en premsa)

PÉREZ, A. (2008): "La naturaleza de las competencias básicas y sus aplicaciones pedagógicas" en Cuadernos de Educación 1. (pdf que es pot descarregar a: <http://213.0.8.18/portal/Educantabria/Congreso%20Competencias%20Basicas/index.html>)

RIBAS, T. (1996). "Los instrumentos de evaluación formativa en una secuencia didáctica de composición escrita." Cultura y Educación(2): 79-91.

RIBAS, T. (1997) Evaluar en la clase de lengua: cómo el alumno gestiona su proceso de escritura. Textos de Didáctica de la Lengua y la Literatura, 11, 53-65

RIBAS, T. (1997): "Evaluar en la clase de lengua: cómo el alumno gestiona su proceso de escritura", Textos de Didáctica de la Lengua y la Literatura, 11, 53-65.

RIBAS, T. (2009): "L'avaluació i l'ensenyament de llengües: dos àmbits que s'aproximen", Artcles de Didàctica de la Llengua i la Literatura, 47, 10-25.

ROUXEL, A. (1996): Enseigner la lecture littéraire .Rennes:Presses Universitaires de Rennes "Didact. Français".

ZAYAS, F. (2004). Cap a una gramàtica pedagògica. Artcles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura, 33: 9-26.

www.pangea.org/gretel-uab

www.xtec.cat

www.plec.es

www.fundaciongsr.es/catalog

Bibliografia de Complements de formació

ABASCAL, Mª Dolores, BENEITO, J.M. y VALERO, Filomena (1997) Hablar y escuchar. Una propuesta para la expresión oral en la Enseñanza Secundaria. Barcelona: Octaedro.

ARCONADA MELERO, Miguel Ángel (2006) Cómo trabajar la publicidad en el aula. Competencia comunicativa y textos publicitarios. Barcelona: Graó.

BASSOLS, M. Margarida i Anna M. TORRENT (1996) Modelos textuales. Teoría y Práctica. Vic: EUMO, 1997.

CALSAMIGLIA, Helena y TUSÓN, Amparo (2007 [1999]) Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso. Barcelona: Ariel.

Caplletra, 35 (tardor 2003). Volum monogràfic sobre adquisició de llengües coordinat per Llorenç Comajoan i Manuel Pérez Saldanya.

Camps, A. & M. Ferrer (coords.) (2000), Gramàtica a l'aula. Barcelona, Graó.

CASSANY, Daniel, LUNA, Marta, y SANZ (1994) Glòria, Enseñar lengua Barcelona: Graó. Reimpresión, 2002.

Cuenca, M.J. (1992), Teories gramaticals i ensenyament de llengües. València, Tàndem.

Ellis, N. ed. (1994), Implicit and Explicit Learning of Languages. London: Academic Press.

JOVER, Guadalupe y GARCÍA, José María (2009) Hablar, escuchar, conversar. Teoría y práctica de la conversación en las aulas. Barcelona: Octaedro.

LAKOFF, George y Mark JOHNSON (1980) Metáforas de la vida cotidiana, Madrid: Cátedra, 2001.

LOMAS, Carlos, coord. (1996) La educación lingüística y literaria en la enseñanza secundaria. Barcelona: ICE / Horsori.

Macià Guilà, J. & J. Solà (eds.), (2000), La terminología lingüística en l'ensenyament secundari. Propostes pràctiques. Barcelona, Graó.

NIETO GIL, Jesus M. (2008) Aprovechamiento didáctico de internet. Madrid: CCS.

Payrató, Ll. (1985), La interferència lingüística. Barcelona, Curial.

PÉREZ ROMERO, Francisca y TERRÓN BLANCO, José Luis (2005) La redacción en el aula, Madrid: Síntesis.

UNAMUNO, Virginia (2003) lengua, escuela y diversidad sociocultural. Hacia una educación lingüística crítica. Barcelona: Graó.

VILÀ, Montserrat (2005) El discurso oral formal. Contenidos de aprendizaje y secuencias didácticas. Barcelona: Graó.

Textos de Didáctica de la Lengua y de la Literatura. Barcelona: Graó.

nº 44: La construcción del hábito lector.

nº 48: Currículo y educación lingüística.

nº 50: Lectura y escritura de textos académicos.

nº 52: El comentario de textos.

Recursos "on line":

<http://cvc.cervantes.es/>

<http://teatroeducacion.ning.com/>

<http://www.elcastellano.org>

http://www.virtual-spain.com/literatura_espanola.html

<http://www.spanisharts.com>

<http://pot-pourri.fltr.ucl.ac.be/gra/>

<http://www.rinconcastellano.com/>

<http://lenguayliteratura.org>

<http://www.lenguaensecundaria.com>